

Johan Ludvig Runeberg 1804-1877

Kirjailija, Suomen kansallisrunoilija, filosofian maisteri ja professori (sai arvonimen 40-vuotiaana) JL Runeberg toimi 19-21-vuotiaana kotiopettajana Saarijärvellä ja Ruovedellä ja opiskeli sen jälkeen Turun akatemiassa samaan aikaan kuin Snellman ja Lönnrot. Runeberg avioitui pikkuserkkunsa Fredrikan kanssa.

Valmistuttuaan Runeberg toimi Helsingin yliopiston kirjallisuuden dosenttina 1830-37 ja Helsingfors Morgonbladın toimittajana 1832-37. Työnsaantia varmistaakseen hän vihitytti itsensä papiksikin. Hän siirtyi Porvooseen lukion latinan ja kreikan lehtoriksi (toimi lehtorina 20 vuotta, josta rehtorina 12 vuotta).

Runebergin ensimmäiset runokokoelmat olivat rakkausrunoja. Koko tuotannossa hänelle tärkeitä asioita olivat isänmaa, luonto, yksinäisyys ja rakkaus. Hän tartutti suomalaisiin sitä Isänmaan rakkautta, joka vaikutti kansallistunteen vahvistumisen kautta maan itsenäistymiseen.

Runebergin teoksia

Esikoiskokoelma Runoelmia (Dikter, 1830)

Hirvenhiihtäjät (1832)

Runoelmia (1830-43)

Maalaiskosija (1834)

Runoelma Hanna (1836) pappilan tyttärestä

Jouluilta (1841)

Nadeschda (1841, suom.) kahden ruhtinasveljeksien rakkaudesta samaan orjatyttöön

Kuningas Fjalar (1844)

Vänrikki Stoolin tarinat (ensimmäinen osa 1848 ja toinen 1860) oli päätyö

Runot kertovat vuosina 1808–1809 käydystä Suomen sodasta eli Ruotsin ja Venäjän välillä käydystä tappiollisesta sodasta.

Teos alaa runolla Maamme (Vårt land), josta tuli Suomen kansallislaulu.

Muita hyvin tunnettuja runoja ovat Sven Dufva ja Porilaisten marssi.

Yhteensä kirjassa on 35 runoa.

Teos on Suomen kirjallisuuden historian keskeisimpiä ja luetuimpia

teoksia. Se oli pakollista luettavaa äidinkielen kouluopetuksessa

vuosikymmenien ajan ja monet ikäpolvet joutuivat opettelemaan runoja ulkoa.

Taidemaalari Albert Edelfeltin kuvitti kirjan 1890-luvulla.

Runoteokset I-II (1948)

Uusia käännöksiä mm. Runoja (suom. 1987)
Salamiin kuninkaat (1863)
Pieniä kertomuksia (1854)
En voi (1862)
Neljäosainen Teokset (1902-09).
kokoomateoksia:
Samlade skrifter I-IV (1873)
Samlade arbeten I-VIII (1899-1902)
Samlade skrifter 1-18 (1933-86)
Johan Runebergin teokset I-IV (1902-09)
Runoteokset I-II (1948)
Runon vuodenajat. Erillisrunoja I-II (1979)
Runoja I-III (1987-89)
Lisäksi Runeberg on kirjoittanut kuutisenkymmentä virttä.

Runeberg sai aivohalvauksen metsästysretkellä jo 59-vuotiaana ja eli loppuelämänsä vuoteenomana Fredrikan hoitamana. Hän ei enää pystynyt kirjoittamaan, mutta oli petipotilaanakin huomion keskipisteenä.

Runebergille on pystytetty useita muistomerkkejä ja patsaita:

- Helsingissä on Runebergien Walter-pojan tekemä Johan Ludvig Runebergin muistomerkki
- Pietarsaaressa on Walter Runebergin veistämä rintakuva
- Porvoossa on myös Walterin tekemä Johan Ludvig Runebergin patsas
- Porvoossa Näsinmäen hautausmaalla sijaitsee Ferdinand Öhmanin tekemä J. L. Runebergin hautamuistomerkki
- Vaasassa on Lauri Leppäsen J.L. Runebergin muistomerkki
- Ruovedellä Heikki Varjan Runebergin muistomerkki
- Turussa on Harry Kivijärven työ Runeberg, Lönnrot, Snellman ("Kolme vekkulia")
- Runebergin kumpu ja muistomerkki sijaitsevat Punkaharjulla

Toimintaideoita

- Runebergien kotona kirjoja luettiin ääneen. Kirjastoissa on lainattavana äänikirjoja. Selkokeskus kouluttaa lukutukia, jotka lukevat ääneen.
- Runebergin torttujen leipominen
- Runebergin sanoittamien laulujen ja virsien laulaminen
- Tulosta Runebergin runoja ja käyttäkää niitä itse tehtyjen korttien osana